

Werkingscode

pedagogische begeleiding van Katholiek Onderwijs Vlaanderen

1. Toepassingsgebied

De werkingscode is van toepassing op alle pedagogisch begeleiders die werken binnen Katholiek Onderwijs Vlaanderen, hetzij als pedagogisch adviseur, hetzij binnen het contingent verlopen voor (bijzondere) opdracht toegekend aan de begeleidingsdienst van Katholiek Onderwijs Vlaanderen, hetzij vanuit andere middelen (bijvoorbeeld aanvullende middelen voor het gelijkeonderwijskansenbeleid, BPT-uren, gekochte detacheringen, gekleurde middelen voor de beleidsimpulsen...). De werkingscode geldt eveneens voor pedagogisch begeleiders (binnen het contingent van Katholiek Onderwijs Vlaanderen) van schoolbesturen die zelf de pedagogische begeleiding voor hun scholen organiseren en daarvoor gebruik maken van het trekkingsrecht.

De pedagogische begeleidingsdienst behoort tot Katholiek Onderwijs Vlaanderen. We vormen éénzelfde organisatie waarbinnen we ons zo efficiënt mogelijk organiseren vanuit vooraf afgesproken doelen. We verlenen pedagogische ondersteuning vanuit:

- ▶ *Vlaanderenbrede diensten waarbij voornamelijk de diensten Curriculum & vorming, Lerenden en School- & kwaliteitsontwikkeling de pedagogische aspecten behartigen;*
- ▶ *operationele teams van verschillende werkingsgebieden;*
- ▶ *de pedagogische begeleidingsdiensten van grote schoolbesturen die gebruik maken van het trekkingsrecht;*
- ▶ *de pedagogische begeleidingsdienst van Vrij CLB Netwerk.*

De werkingscode regelt het werken van de pedagogisch begeleider in relatie tot alle instellingen en hun personeelsleden¹¹ die de pedagogische begeleidingsdienst van Katholiek Onderwijs Vlaanderen ondersteunt.

Wanneer in deze tekst gesproken wordt over scholen dan worden zowel de scholen, de scholengemeenschappen, de internaten, de centra voor leren en werken, de centra voor volwassenenonderwijs, de centra voor leerlingenbegeleiding en andere netwerken van instellingen met hun (school)bestuur bedoeld. Daarnaast behoren ook de huidige ondersteuningsnetwerken en toekomstige leersteuncentra tot onze doelgroep.

2. Missie en visie van Katholiek Onderwijs Vlaanderen

De pedagogische begeleidingsdienst maakt deel uit van de netwerkorganisatie en ledenvereniging van Katholiek Onderwijs Vlaanderen en onderschrijft bijgevolg haar missie en visie.

3. Vorming van leerlingen in een katholieke dialoogschool als doel van begeleiding

De school met haar vormingsopdracht staat **in het hart** van ons Basisscenario voor het professionaliseren van katholieke dialoogscholen. Dat is niet toevallig. In het begeleidingswerk en bij

11. Voor het vak rooms-katholieke godsdienst wordt voor de invulling van de opdrachten van de pedagogische begeleiding een beroep gedaan op de inspecteurs-adviseurs RKG en congregationele inspecteurs-adjutoren RKG.

professionaliseringsinitiatieven ligt de focus op de scholen die we samen ondersteunen. Het kerntakendebat binnen onze organisatie bevestigt dat de rode draad in de werking van Katholiek Onderwijs Vlaanderen vooreerst de concrete band met onze onderwijsinstellingen is: we vormen met zijn allen een ledenvereniging. Vanuit die **schoolnabijheid** zetten we ons als netwerkorganisatie voluit in op het deskundig maken van onze onderwijsinstellingen, hun besturen, schoolleiders en personeelsleden, zodat ze in lijn met het subsidiariteitsbeginsel hun beleidsvoerend vermogen kunnen versterken. Zo willen we meewerken aan het bewerkstelligen van de randvoorwaarden om geïnspireerd en kwaliteitsvol onderwijs te bieden aan vele kinderen, jongeren en volwassenen. Alle ondersteuningsacties die we als organisatie ondernemen staan in het teken van het waarmaken van deze droom.

Hoe we vanuit de ondersteuning van onze scholen en de professionalisering van de mensen die er werken effecten kunnen bereiken tot op de klasvloer drukken we uit in de **professionaliseringstrap**.

We omschrijven in deze figuur hoe we als onderwijsprofessional binnen onze organisatie, elk vanop een andere trede van de trap de focus houden op deze droom.

- Op de **bovenste trede** bevinden zich de '**lerenden**' waarmee we de leerlingen, studenten en cursisten aanduiden. Het doel van onze ondersteuning van de verscheiden groep onderwijsprofessionals op elke onderliggende trede is de realisatie van een geïnspireerde en kwaliteitsvolle vorming met maximale leerkansen voor elke leerling.
- Op de **tweede trede** situeren we de **onderwijsprofessionals en -teams**, want zonder competente leraren en schoolleiders kunnen we bijvoorbeeld geen maximale leerkansen realiseren. Van die teams verwachten we dat ze hun basiscompetenties blijvend versterken en verbreden. Dat doen ze door zich voortdurend professioneel te ontwikkelen. Daartoe behoort ook het reflecteren over de persoonlijke, professionele en institutionele identiteit en over de verbinding tussen deze drie identiteiten.

- De **derde trede** drukt uit hoe de professionele ontwikkeling van elke individuele onderwijsprofessional en onderwijsteam is ingebed in de totale **schoolontwikkeling** en wordt geconcretiseerd in een schooleigen kwaliteitsvol professionaliseringsbeleid.
- Op de **vierde trede** situeert zich de ondersteuning waarop de scholen en instellingen een beroep kunnen doen om hun competenties te versterken die nodig zijn om alle leerlingen kwaliteitsvol te kunnen vormen. Begeleiders kunnen vanuit diverse rollen deze professionalisering mee ondersteunen op vlak van visie, beleid en praktijk. De **onderwijssteun** kan door een individuele begeleider gebeuren of door een team van ondersteuners opgenomen worden. Binnen Katholiek Onderwijs Vlaanderen heeft elke medewerker eigen specialisaties en kan er gekeken worden hoe deze complementair kunnen worden ingezet bij elke specifieke ondersteuningsvraag. In elk geval gebeurt de ondersteuning doelgericht, bij voorkeur trajectmatig, context-specifiek en dit zowel aanbod- als vraaggestuurd. De positieve effecten op de klasvloer bereiken we vanop deze trede onder andere door leraren didactisch en pedagogisch sterker te maken waardoor zij nog kwaliteitsvoller de vorming van leerlingen vanuit de eigen identiteit van de school waar kunnen maken.

Om die geïnspireerde en effectieve begeleiding van onze scholen en instellingen waar te maken, zetten we binnen Katholiek Onderwijs Vlaanderen in op de **interne professionalisering** van onze begeleiders en andere medewerkers. Die interactie situeert zich op de **vijfde trede**. Begeleiders en andere ondersteuners kunnen onderwijsprofessionals pas kwaliteitsvol ondersteunen als zij daarvoor zelf de nodige competenties bezitten en blijvend verwerven. We zien dit als een groeiproces: gaandeweg expert worden in de professionalisering van onderwijsmensen. Daarom is onze visie op interne professionalisering gericht op **permanent leren en reflecteren** waarbij we onze **katholieke identiteit** en kwaliteit vooropstellen. Deze interne professionalisering vertrekt vanuit een **gemeenschappelijke stam**. Deze stam bevat naast competenties om onze dialogale grondhouding waar te maken ook **inhoudelijke en agogische competenties** waarvoor we Vlaanderenbrede professionaliseringsinitiatieven opzetten. Verder is er ook aandacht voor vorming die gericht is op de ontwikkeling van heel **specifieke inhoudelijke en agogische expertise**. Om tegemoet te komen aan de diverse individuele en teamgebonden professionaliseringsnoden van onze ondersteuners zorgen we voor een **gedifferentieerd** inhoudelijk en agogisch professionaliseringsaanbod.

Deze professionaliseringstrap maakt duidelijk hoe elke onderwijsprofessional en elke onderwijsteam binnen onze organisatie bijdraagt aan de geïnspireerde en kwaliteitsvolle vorming van onze leerlingen. Pas wanneer iedereen, vanuit zijn eigen rol en vanop de trede waar hij/zij functioneert, kwalitatief hoogstaand en effectief werk levert, realiseren we deze droom.

Naast het gegeven dat alle onze **vormingsacties gericht zijn op het geïnspireerd en kwaliteitsvol vormen van alle leerlingen**, hebben we ook een eigen visie op vorming en de plaats van de school in dit vormingsproces. De kritische rol van de school in de samenleving is hierbij het vertrekpunt. Een katholieke dialoogschool, zoekt naar verbinding in een tijd van maatschappelijke polarisatie en maakt die opdracht eigentijds en tegendraads waar. Zij exploreert ook de mogelijkheden om haar leerlingen onder te dompelen in aan de gang zijnde innovaties en maatschappelijke evoluties. De totale vorming van elke leerling staat centraal. Het kwalificeren, socialiseren en persoonsgericht vormen van het kind is de hoeksteen van elk onderwijs, de toetssteen van elke leraar, en bijgevolg ook een gedeelde zorg voor elke begeleider.

4. Onze begeleidingsstrategie

Binnen onze begeleidingsprocessen hebben we aandacht voor vier met elkaar verweven speerpunten die in hun samenspel de kwaliteit van ons begeleidingswerk bepalen:

- ▶ *We werken vanuit het DNA van een katholieke dialoogschool.*
- ▶ *We spelen doelgericht in op de specifieke context en eigenheid van elke school en elke onderwijsprofessional die er binnen een team werkzaam is.*
- ▶ *We ontwerpen en doorlopen in dialoog met onze doelgroepen een kwaliteitsvol agogisch-didactische proces dat gericht is op het realiseren van gewenste effecten en vooropgestelde doelen.*
- ▶ *We bewaken de kwaliteit van ons begeleidingswerk.*

4.1. We werken vanuit en met respect voor het DNA van een katholieke dialoogschool.

Pedagogisch begeleiders van Katholiek Onderwijs Vlaanderen worden opgeroepen om geïnspireerde begeleiders te zijn, verbonden door een gemeenschappelijke droom. Deze droom wordt gevoed door het evangelie en de katholieke traditie. Een katholieke dialoogschool is hiervan de onderwijskundige vertaling. De toon van dit eerste speerpunt straalt af op andere speerpunten die daardoor een specifieke tint krijgen. Dit DNA bepaalt de grondhouding van waaruit we dagdagelijks handelen. Deze inspiratie is aanwezig in het grote en het kleine, in het bijzondere en in het gewone van het (school)-leven. Ze verbindt alle scholen in ons netwerk. Ze is ons kompas, en bepaalt hoe we op weg willen gaan met mensen: in verbondenheid, in dialoog. Gelijkwaardig in relatie, complementair in expertise.

4.2. We spelen doelgericht in op de specifieke context en eigenheid van elke school en elke onderwijsprofessional die er binnen een team werkzaam is.

Elk begeleidingsinitiatief vertrekt bij het verhaal van de school en bij de concrete ondersteuningsbehoeften die ze heeft. Als pedagogische begeleiding werken we steeds 'schoolnabij', ten dienste van onze scholen en de onderwijsprofessionals die er werken, met respect voor hun eigenaarschap. We gaan aan de slag rond de dromen van scholen (visie, beleid en praktijk). We gaan op weg met de onderwijsprofessionals die deze dromen willen waarmaken: leraren, directeurs, medewerkers... En hebben tegelijkertijd oog voor de dynamiek binnen een schoolteam en voor de context binnen en rond de school. Door elk van deze aspecten in dialoog af te stemmen komen we tot een focus die richting geeft aan een professionaliseringstraject.

4.3. We ontwerpen en doorlopen in dialoog met onze doelgroepen een kwaliteitsvol agogisch-didactische proces dat gericht is op het realiseren van gewenste effecten en vooropgestelde doelen.

Aan elk professionaliseringstraject is een agogisch-didactisch proces verbonden. Daarbinnen onderscheiden we vier deelprocessen: afstemmen, ontwerpen, realiseren en evalueren. Onze grondhouding kleurt de invulling ervan: we stemmen af 'in dialoog', ontwerpen 'in dialoog', etc. Samen zorgen deze deelprocessen ervoor dat we doelgericht en doeltreffend aan de slag gaan, steunend op de inhoudelijke en

agogische expertise die aanwezig is in onze begeleidingsdienst en in de school. De verschillende stappen in onze begeleidingsprocessen worden zichtbaar in de verheldering van de ondersteuningsvragen van onze scholen en doelgroepen, in grondige beginsituatie-analyses waar nodig, in concreet afgestemde doelen en gewenste effecten en in het ontwerpen en realiseren van een effectieve strategie en acties. Door voortdurend te evalueren – met oog voor het proces dat we doorlopen en de resultaten ervan – bewaken we de effectiviteit van ons werk met de schoolteams.

4.4. We bewaken de kwaliteit van ons begeleidingswerk.

Doorheen ons begeleidingswerk stellen we in overleg met de teams en onderwijsprofessionals de begeleidingsprocessen bij waar nodig. Dat is kwaliteitsontwikkeling. We gebruiken de data uit de evaluaties niet enkel voor het optimaliseren van het begeleidingsproces in een specifieke school of instelling, maar ook voor de kwaliteitsontwikkeling binnen onze begeleidingsteam en -dienst.

5. Opdrachten

5.1. Decretale doelstellingen

In **Artikel 15** van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs, zoals gewijzigd op 23 december 2021, worden de decretale doelstellingen opgesomd.

***§1** De pedagogische begeleidingsdiensten begeleiden de onderwijsinstellingen en CLB's in kwestie en hun personeelsleden in het verstrekken van kwaliteitsonderwijs en kwaliteitsvolle leerlingenbegeleiding, zoals bepaald in artikel 4, §2.*

*Dit houdt in dat de pedagogische begeleidingsdiensten **de volgende doelstellingen** realiseren met de begeleiding die ze opzetten, waarbij ze vertrekken vanuit het pedagogisch, artistiek-pedagogisch of agogisch project van de onderwijsinstelling in kwestie of van de eigen missie en het eigen begeleidingsproject van het CLB in kwestie en ze steeds rekening houden met de noden en de vragen van de onderwijsinstelling of het CLB in kwestie:*

1° het versterken van de beroepsbekwaamheid van de personeelsleden van onderwijsinstellingen en de CLB's in kwestie, in rechtstreeks contact, met aandacht voor het versterken van hun pedagogische en didactische handelen en met het oog op de ontwikkeling van alle lerenden;

2° het versterken van de onderwijsinstellingen en CLB's in kwestie als professionele lerende organisatie. De pedagogische begeleidingsdiensten geven hierbij voorrang aan de onderwijsinstellingen of CLB's waar zich de grootste noden op deze vlakken situeren. Om deze onderwijsinstellingen of CLB's te identificeren kunnen de pedagogische begeleidingsdiensten gebruik maken van verschillende bronnen zoals de gegevens van de pedagogische begeleidingsdienst zelf, de gegevens van de onderwijsinstelling of het CLB in kwestie, de gegevens uit doorlichtingstrajecten uitgevoerd door de onderwijsinspectie van de onderwijsinstelling of het CLB in kwestie, de gegevens die aan de basis liggen van het profiel van de onderwijsinstelling of het CLB zoals bepaald in artikel 38, §4, of andere resultaten of gegevens die wijzen op een lage kwaliteit van onderwijs of leerlingenbegeleiding;

3° het ondersteunen van de onderwijsinstellingen in kwestie bij de realisatie van hun eigen pedagogisch, artistiek-pedagogisch of agogisch project en het ondersteunen van de CLB's in kwestie bij de realisatie van hun eigen missie en hun eigen begeleidingsproject;

4° het begeleiden van de implementatie van bepaalde beleidsprioriteiten van de Vlaamse Regering bij de onderwijsinstellingen en de CLB's in kwestie, zoals bepaald in artikel 19/2.

De nadruk van de begeleiding van de pedagogische begeleidingsdiensten ligt steeds op de ontwikkeling van onderwijsinstellingen en CLB's in kwestie. Hiervoor is een duurzame relatie met de betrokken instellingen noodzakelijk.

§2. Iedere pedagogische begeleidingsdienst stelt vijfjaarlijks een **begeleidingsplan** op voor de volgende vijf schooljaren. Zij dient dit uiterlijk in bij de bevoegde dienst op 1 april voorafgaand aan de start van het eerste schooljaar van de periode van in totaal vijf schooljaren waarop het begeleidingsplan betrekking heeft. In afwijking hiervan dient iedere pedagogische begeleidingsdienst uiterlijk op 30 september 2022 een begeleidingsplan in bij de bevoegde dienst voor een periode van drie schooljaren die betrekking heeft op de schooljaren 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025.

§3. Iedere pedagogische begeleidingsdienst stelt een **werkingscode** op en maakt die bekend bij de onderwijsinstellingen en CLB's in kwestie en hun personeelsleden.

§4. Elke pedagogische begeleidingsdienst onderzoekt en bewaakt op systematische wijze **de kwaliteit** van de **geboden begeleiding**. De pedagogische begeleidingsdienst kiest zelf de wijze waarop zij dit doet, waarbij ze er rekening mee houdt dat een kwaliteitsvolle begeleiding minimaal inhoudt dat de pedagogische begeleidingsdiensten:

1° zowel inhoudelijk als agogisch werken op een wetenschappelijk onderbouwde wijze en functioneren als professionele organisaties;

2° deelnemen aan overleg met de Vlaamse Overheid en andere actoren over de kwaliteit van onderwijs en leerlingenbegeleiding;

3° doelgericht samenwerken, zowel onderling als met andere relevante actoren zoals de lerarenopleidingen, de instellingen hoger onderwijs en de onderwijsinspectie. Doelgericht betekent met het oog op het versterken van de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van de begeleiding en kan voor de pedagogische begeleidingsdienst betekenen dat zij een makelaarsrol opneemt. In dit artikel wordt verstaan onder makelaarsrol, de rol die de pedagogische begeleidingsdiensten hebben om de onderwijsinstellingen of de CLB's in kwestie gericht te adviseren over het aanbod van een andere organisatie die expertise kan binnenbrengen die niet bij de pedagogische begeleidingsdiensten zelf aanwezig is. In dat geval voeren de pedagogische begeleidingsdiensten de begeleiding niet zelf uit, maar blijven ze wel de onderwijsinstellingen en CLB's in kwestie verder opvolgen.

5.2. Eigen prioriteiten

Binnen deze decretale doelen schuift de pedagogische begeleidingsdienst van Katholiek Onderwijs Vlaanderen bepaalde prioriteiten naar voor. Die worden vastgelegd in ons begeleidingsplan.

- ▶ *We vertrekken daarbij van de kern, de visie van de school op goed onderwijs:*
 - ▶ *de traditie/inspiratie van waaruit de school naar goed onderwijs kijkt;*
 - ▶ *het vormingsconcept (opvoedingsproject) van de school waarbij onderwijs wordt ingezet voor de gehele vorming van alle leerlingen;*
 - ▶ *de kwaliteitsvisie die maakt dat de school wat ze wil doen ook realiseert, het goede borgt en het minder goede verbetert.*
- ▶ *Onze bijzondere aandacht gaat naar de vier themagebieden van de buitencirkel. Het gaat om de realisatie van goed onderwijs door:*
 - ▶ *Identiteitsontwikkeling;*
 - ▶ *Curriculum & vorming;*
 - ▶ *School- & kwaliteitsontwikkeling;*
 - ▶ *Zorgbreed & kansrijk onderwijs.*

Het specifieke van ons neteigen begeleidingsplan is de verbinding op niveau van een school tussen deze twee cirkels.

Het begeleidingsplan is zowel voor de scholen als voor de pedagogische begeleidingsdienst richtinggevend omdat het de huidige geldende doelen voor de werking bevat.

De operationele doelen die we ons stellen bij de vier themagebieden voor 2022-2025 kun je terugvinden in hoofdstuk 4.

6. Dienstverlening

6.1. Werkingsprincipes

De **pedagogische begeleidingsdienst van Katholiek Onderwijs Vlaanderen** wil met de beschikbare middelen het maximum aan kwaliteit, bereik en schoolnabijheid realiseren en werkt daarom volgens de volgende principes:

We werken vraag- en aanbodgestuurd.

Een groot deel van de ondersteuningsbehoeften van onze scholen onder-
vangen we door het uitwerken van een begeleidingsaanbod dat hieraan
tegemoetkomt. Dit aanbod is afgestemd op vragen en behoeften van onze
scholen, onder meer op basis van een behoeftebevraging bij onze doel-
groepen en structureel ingebouwde gesprekken met leidinggevendenden over
de onderwijskwaliteit op basis van data.

Dit aanbod maken we kenbaar via contacten, infomomenten, PRO-site,
Academie, brochures, nieuwsbrieven, affiches ... Op die manier leiden we
onze scholen naar dit aanbod toe.

Daarnaast blijven we met vraaggestuurde begeleiding inspelen op
specifieke ondersteuningsvragen van scholen/instellingen en doelgroepen.

Onze pedagogische dienst-
verlening wordt maximaal
schooloverstijgend uit-
gebouwd.

Door waar mogelijk schooloverstijgend te werken, bieden we bijkomende
kansen tot effectief en duurzaam professionaliseren met kansen tot uit-
wisseling over de schoolmuren heen. Daarbij spelen we ook in op de
specifieke noden van elke deelnemer of elk deelnemend team.

Schoolspecifieke begeleiding
blijft mogelijk

We gaan voluit voor schooloverstijgende begeleidingsinitiatieven, maar
voorzien daarbij steeds voldoende ruimte voor de eigen specifieke school-
context.

Daarnaast geven we uitdrukkelijk voorrang aan schoolspecifieke trajecten
bij de verplichte begeleiding van scholen na een negatieve doorlichting.
De schoolspecifieke begeleiding van scholen met 'grootste noden' behoort
eveneens tot de reguliere opdracht van onze begeleidingsdienst.

Bij vragen naar zeer intensieve begeleidingen, op maat van één specifieke
school, zal bekeken worden of daar extra financiering tegenover staat.

De vakspecifieke ondersteuning in het secundair onderwijs blijft behouden.

We communiceren helder over welke pedagogische dienstverlening
valt onder het reguliere begeleidingsaanbod en welke onder het ex-
tra-betalende aanbod.

We wenden de expertise die aanwezig is in ons begeleidingsteam complementair aan.	Onze scholen hebben de garantie dat ze optimale ondersteuning krijgen, want we benutten maximaal de complementaire expertise die binnen ons begeleidingsteam aanwezig is. Dat houdt in dat we zorgen dat de begeleiders met de juiste expertise op de juiste plaatsen worden ingezet (intern makelaarschap).
	Voor vragen buiten ons expertiseveld, nemen we onze makelaarsrol op en leiden we onze scholen toe naar een extern aanbod bij andere organisaties of partners die in het verlengde van onze pedagogische visie werken (externe makelaarsrol).
We zetten in op duurzaam en effectief begeleiden.	Effectieve begeleiding is gebaat bij een kwaliteitsvol proces met voldoende kansen tot leren en ontwikkelen. Vandaar onze voorkeur voor een trajectmatige aanpak waarbij professionalisering, reguliere pedagogische begeleiding, pedagogische begeleiding vanuit het extra-betalend aanbod en/of schoolinterne ondersteuning strategisch op elkaar zijn afgestemd en zo een geheel vormen dat tegemoetkomt aan de realisatie van de vooropgestelde doelen en gewenste effecten.
	Vanuit deze stellingname behoren one-shots niet tot ons aanbod, tenzij ze kaderen in een ruimer traject.
	Door te kiezen voor <i>blended</i> ontworpen begeleidingstrajecten bieden we aan onze onderwijsprofessionals extra kansen tot tijds- en plaats-onafhankelijk professionaliseren.
We zetten maximaal in op een multiplicatoreffect.	Bij het ontwerpen van begeleidingsinitiatieven onderzoeken we op welke wijze er maximaal sprake kan zijn van een multiplicatoreffect. Dat bereiken we door met een aangepast aanbod doelgericht in te spelen op specifieke doelgroepen zoals schoolinterne begeleiders, gangmakers, coördinatoren, TA, ... die die multiplierrol binnen hun school kunnen opnemen.
We begeleiden <i>evidence-informed</i> .	Voor de aanpak van ons begeleidingswerk laten we ons inspireren door inzichten uit wetenschappelijk en praktijkonderzoek. Daartoe gaan we uit van een <i>evidence-informed</i> basisscenario voor het professionaliseren van katholieke dialoogscholen.

6.2. Aandachtspunten bij het begeleidingsproces

Een belangrijk uitgangspunt van goede begeleiding is de duurzame en schoolnabije relatie van de begeleiding met haar scholen. We zetten daarbij in op ***schoolnabije verbindingsfiguren***. Dit zijn begeleiders die een aantal scholen van nabij volgen en beter kennen, actief contact nemen waar nodig en als vertrouwenspersoon door deze scholen gezien worden.

Elke ondersteuningsvraag van onderwijsprofessionals of teams doet ertoe. Iedereen in de begeleiding en in onze organisatie is in die zin **een aanspreekpunt** voor elke school: elke begeleider, elke medewerker van een dienst, elke regiocoördinator of leidinggevende.

De vraag die zo bij een begeleider of medewerker terechtkomt kan in een aantal gevallen door de betrokken begeleider of medewerker onmiddellijk zelf beantwoord worden. Wanneer de betrokken begeleider of medewerker niet onmiddellijk een antwoord heeft op de gestelde vraag brengt hij de vraag in **overleg** waarbij hij ze doorgeeft en of ze bespreekt met collega's met de gepaste expertise(s).

Voor intense trajecten worden de doelen van het begeleidingstraject, de te ondernemen stappen en de wijze van effectmeting opgenomen in een begeleidingsovereenkomst tussen de directie (en schoolbestuur) van de school en de leidinggevende van de begeleidingsdienst en opgeladen in WeShare. Doelen kunnen tijdens het traject worden bijgestuurd. Als een instelling de afspraken niet nakomt, kan een begeleider zijn activiteiten opschorten of stopzetten in afspraak met de leidinggevende. Zij zullen hierover in overleg gaan met het schoolbestuur.

Begeleiders van Katholiek Onderwijs Vlaanderen gebruiken WeShare als samenwerkingstool. Zij geven hun overleg met scholen en onderwijsactoren in deze tool in. Begeleiders die samen een onderwijsinstelling begeleiden, werken ook samen één dossier uit. De informatie in WeShare is raadpleegbaar voor alle begeleiders. Zo hebben collega's zicht op de verschillende begeleidings- en professionaliseringsinitiatieven waaraan een school deelneemt.

De pedagogisch begeleider streeft tijdens de contacten met onderwijsprofessionals altijd naar effecten tot op de werkvloer. Bij het opzetten van een begeleidingsinitiatief overweegt hij samen met de school wat voor hen de meest geschikte combinatie tussen online/fysieke, en synchrone/asynchrone initiatieven is. We gaan eveneens na wie de meest geschikte doelgroep is, dit wil zeggen met het grootste multiplicatoreffect. Bovendien voeren we op geregelde tijdstippen een effectmeting van een begeleidingsinitiatief uit.

Voor vragen betreffende administratieve, juridische en aanverwante domeinen doen we een beroep op of verwijzen we door naar de bevoegde diensten en personen in Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

Voor expertise waarover we niet zelf beschikken zoeken we verbinding met externe partners en organisaties die de school kunnen bijstaan.

Alle documenten die de pedagogisch begeleider ontvangt van de instelling of een personeelslid zal hij als vertrouwelijke documenten behandelen¹².

7. Deontologie

De pedagogisch begeleider hanteert de missie en de visie van Katholiek Onderwijs Vlaanderen bij zijn professioneel handelen. Hij is daardoor gehouden aan de deontologische code van de organisatie. In onderstaande deontologie focussen we specifiek op de objectiviteit en het spreekrecht en spreekplicht (ambtsgeheim) die gevraagd worden van elke pedagogisch begeleider.

12. Bijvoorbeeld het zelfreflectiedocument dat het personeelslid opstelt naar aanleiding van een begeleidingsinterventie van de pedagogisch begeleider, alsook andere verslaggeving mogelijks door de begeleider opgemaakt, is eigendom van het personeelslid zelf. Het zelfevaluatie-rapport na het zelfevaluatietraject van een school is eigendom van de school. De school bepaalt wie dit document kan inzien of ontvangen.

7.1. Objectiviteit

7.1.1. Belangenvermenging

Vanuit het vertrouwen in zijn medewerkers, gaat Katholiek Onderwijs Vlaanderen er van uit dat iedere medewerker steeds de belangen van de netwerkorganisatie naar best vermogen behartigt en elke mogelijke (perceptie van) belangenvermenging vermijdt. Elke medewerker bespreekt met zijn leidinggevende of mogelijke engagementen in andere onderwijs gerelateerde organisaties vanuit deontologisch oogpunt al dan niet kunnen opgenomen of gecontinueerd worden.

Vanuit de loyaliteit jegens Katholiek Onderwijs Vlaanderen signaleert iedere medewerker spontaan aan zijn leidinggevende elke situatie die een belangenconflict (tussen de belangen van Katholiek Onderwijs Vlaanderen en die van de organisatie waarvoor de medewerker zich extern engageert) zou kunnen veroorzaken. In die situaties – die zowel structureel als ‘ad hoc’ van aard kunnen zijn - neemt de medewerker dan geen deel aan acties/besprekingen in kwestie.

Een belangenconflict kan bijvoorbeeld ontstaan als een medewerker van Katholiek Onderwijs Vlaanderen:

- ▶ *een beslissing moet nemen in een dossier van een vzw waarvan hij lid is van de raad van bestuur;*
- ▶ *een afweging moet maken tussen dossiers waarvan één van de dossiers afkomstig is van een vzw waar de medewerker bij betrokken is;*
- ▶ *als pedagogisch begeleider de school moet begeleiden waarvan hij lid is van het schoolbestuur;*
- ▶ *advies moet geven in een tucht- of evaluatiedossier van een schoolbestuur waarvan hij lid is.*

7.1.2. Externe engagementen en prestaties

Medewerkers van Katholiek Onderwijs Vlaanderen worden door externe organisaties gevraagd om hun expertise te delen door lezingen te geven, workshops in te richten, een engagement op te nemen in een (hoge)schoolbestuur, centrumbestuur, internaatbestuur of een andere aan onderwijs gerelateerde organisatie, Katholiek Onderwijs Vlaanderen erkent dat dergelijke opdrachten en engagementen mogelijk kunnen bijdragen tot de zelfontplooiing van de medewerker en potentieel een meerwaarde kunnen hebben voor zijn functioneren in Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

Indien het gaat over een opdrachten en engagementen vanuit een functie die de medewerker bekleedt binnen Katholiek Onderwijs Vlaanderen, wegen medewerker en leidinggevende samen het belang van de opdracht af en bekijken ze samen de haalbaarheid van de vraag. Indien er op de vraag wordt ingegaan valt de werktijd voor deze opdracht binnen de arbeidstijd. De flexibiliteit die de medewerker aan de dag legt om de opdracht uit te voeren, vraagt ook flexibiliteit van de leidinggevende. De vergoeding voor deze opdracht komt toe aan Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

Indien het niet gaat over opdrachten en engagementen vanuit de functie die de medewerker bekleedt binnen Katholiek Onderwijs Vlaanderen, zorgt de medewerker ervoor dat het uitvoeren van de opdracht

of het opnemen van het engagement op geen enkele manier een schijn van belangenvermenging kan opwekken of de werking van Katholiek Onderwijs Vlaanderen kan schaden (zie 6.1.1). De medewerker voert de opdracht niet uit tijdens de arbeidstijd. Dit geldt in het bijzonder voor een pedagogisch begeleider die als **adviseur/auteur bij een uitgeverij** bekend is in scholen. Een pedagogisch begeleider stelt nooit de eigen gemaakte handboeken of de ontwikkelde didactische software voor, is niet aanwezig op de voorstelling ervan en dringt nooit de eigen gemaakte handboeken of de ontwikkelde didactische software op maar integendeel is erg terughoudend t.o.v. de eigen gemaakte handboeken om de deontologische onafhankelijkheid niet in het gedrang te brengen.

7.1.3. Bij een doorlichting van scholen

Pedagogisch begeleiders van Katholiek Onderwijs Vlaanderen houden zich aan volgende afspraken:

- ▶ **Vooraf** contacteert de pedagogische begeleider de school die een doorlichting krijgt. Deze contactname kan resulteren in een vrijblijvend aanbod om langs te komen voor een overleg met directie, een beleidsteam of een breder personeelsteam. Begeleiders maken echter nooit zelf een inschaling van scholen, ook niet als de school daar expliciet om vraagt. Evenmin begeleiden zij processen van zelfinschaling in deze periode. Er worden ook geen nieuwe begeleidingsinitiatieven gepland of opgestart in deze periode.
- ▶ **Tijdens** de doorlichting bieden we onder bepaalde voorwaarden, onder andere op uitdrukkelijke vraag van de school, de mogelijkheid aan scholen dat begeleiders aanwezig zijn bij één of enkele reflectiegesprekken en/of bij het synthesegesprek. Het begeleidingsteam kan ook functioneren als (telefonisch) klankbord voor de school.
- ▶ **Na** de doorlichting neemt de pedagogische begeleidingsdienst contact op met de school. Een eventuele verdere opvolging is afhankelijk van de beoordeling door de inspectie. In dit geval stelt de instelling het doorlichtingsverslag ter beschikking van de pedagogische begeleiding.

7.1.4. Interne beroepscommissies

Pedagogisch begeleiders kunnen niet deelnemen aan interne beroepscommissies. Ter voorbereiding van een zitting kan een beroepscommissie aan een vakbegeleider wel vragen om een betwisting over een proefwerk van een bepaald vak te onderzoeken (bijvoorbeeld naar de validiteit van de proef). De neerslag van zijn bevindingen wordt vervolgens als stuk aan het dossier toegevoegd. Uitzonderlijk kunnen pedagogisch begeleiders als expert gehoord worden.

7.1.5. Selectiegesprekken nieuwe directies

Om elke schijn van belangenvermenging te vermijden, nemen pedagogisch begeleiders noch leidinggevenden van Katholiek Onderwijs Vlaanderen, deel aan selectiegesprekken voor het aanwerven van nieuwe directies in scholen.

7.2. Spreekrecht en discretieplicht

Katholiek Onderwijs Vlaanderen wil een cultuur stimuleren waarin medewerkers vanuit mede-eigenaarschap positief samenwerken met elkaar en een gedeeld leiderschap ervaren voor hun taken en opdrachten.

Medewerkers van Katholiek Onderwijs Vlaanderen hebben wel de plicht om geen vertrouwelijke informatie vrij te geven aan personen die niet bevoegd zijn om er kennis van te nemen. Bij twijfel overlegt de medewerker met zijn leidinggevende.

Het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding bepaalt immers dat de pedagogisch begeleider onder de verplichting van het ambtsgeheim valt (zie artikel 14). Het ambtsgeheim of de discretieplicht is de verplichting om bij het uitoefenen van een ambt geen vertrouwelijke gegevens vrij te geven aan anderen dan diegenen die het recht hebben er kennis van te nemen. Dit impliceert dat de pedagogisch begeleider discreet moet omgaan met de vertrouwelijke informatie die hij verkrijgt maar dat hij geen zwijgrecht kan invoeren ten aanzien van zijn hiërarchische meerdere of collega's. Tegenover betrokken instellingen en hun schoolbestuur geldt dat als een bepaald gegeven invloed heeft op de werking van de instelling, een begeleider de informatie bezorgt aan het schoolbestuur. Dit wordt telkens opnieuw afgewogen samen met de leidinggevende rekening houdend met de concrete situatie.

Begeleidingsinterventies zijn altijd gericht op de professionele ontwikkeling van de personeelsleden. Een pedagogisch begeleider kan daarom nooit als evaluator van een personeelslid van de instelling¹³ worden ingeroepen. De pedagogisch begeleider kan wel objectieve vaststellingen doen en hierover verslag uitbrengen. De pedagogisch begeleider draagt verantwoordelijkheid voor zijn vaststellingen en zijn communicatie, echter niet voor de conclusies die anderen daaruit trekken.

7.3. Morele dilemma's

De diversiteit tussen de vele basisscholen, secundaire scholen, hogescholen en de universiteit is zeer groot. Soms worden we als ledenvereniging geconfronteerd met een vraag van één van onze leden die lijkt in te druisen tegen de missie en visie van onze organisatie of tegen onze persoonlijke normen en waarden. Dat zorgt voor een spanningsveld, een moreel dilemma en soms een ethisch conflict. Zo kan een school bijvoorbeeld ondersteuning vragen bij een definitieve uitsluiting. De school schetst daarbij de context waarbinnen ze tot een definitieve uitsluiting komt. Soms vinden we die sanctie disproportioneel. Om met zulke situaties om te gaan vinden we houvast in het basisscenario (cf. supra) en in de dialoogcirkel.

De dialoogcirkel helpt ons om een casus te objectiveren. De cirkel is ontwikkeld voor scholen die geconfronteerd worden met een diversiteitsvraagstuk. We zien een parallel met onze eigen dienstverlening. Ook wij worden geconfronteerd met een vraag van een school die het verschil tussen de school en onszelf op scherp zet. De stappen in de cirkel doorlopen we in de ondersteuning van een school:

1. We stellen de vraag scherp en gaan op zoek naar de onderliggende behoefte van de school.
2. We kiezen zorgvuldig de partners uit met wie we rond de vraag van de school in gesprek gaan.

13. Zie het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding.

3. We voeren ons gesprek binnen kaders zoals de wetgeving, schoolreglement van de school, ea. Zo objectiveren we de casus.

4. We formuleren, in dialoog met de welgekozen partners, een antwoord op de vraag van de school. Dat antwoord zal pas leiden tot een duurzaam effect wanneer de oplossing in het antwoord op de vraag haalbaar, kwaliteitsvol en gedragen is.

5. We werken planmatig en doelgericht en evalueren onze actie. Welke effect bereiken we met ons advies? We evalueren ons resultaat en sturen bij. We sturen bij in deze casus maar trekken ook lessen uit deze ervaring voor volgende vragen van andere scholen.

8. Samenwerking met andere onderwijsondersteunende diensten

De pedagogische begeleidingsdienst van Katholiek Onderwijs Vlaanderen werkt complementair met het Vrij CLB-Netwerk, met de leersteuncentra, met inspecteursadviseurs RKG, congregationeel inspecteurs-adjutoren RKG, met regionale en congregationele nascholingscentra en met de lerarenopleidingen.

Verder continueren we de bestaande samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten van de andere netten zoals decretaal bepaald voor het volwassenenonderwijs en daar waar dit wenselijk is voor de andere onderwijsniveaus.

Als er in scholen andere ondersteunende diensten actief zijn en vanuit de school wordt de vraag gesteld naar samenwerking, dan bekijken we samen wat haalbaar en wenselijk is.

De pedagogische begeleidingsdienst en de inspectie hebben een verschillende verantwoordelijkheid. De samenwerking met de inspectie verloopt via het formele overleg begeleidingsdiensten - inspectie.

9. Klachtenprocedure

Indien een instelling een klacht heeft in verband met het optreden van een pedagogisch begeleider, wordt in eerste instantie contact opgenomen met de leidinggevende van deze begeleider. Hij/zij zal een overleg organiseren met de betrokken partijen om samen naar een oplossing te zoeken. Van het overleg wordt een verslag gemaakt dat door alle aanwezigen voor kennisname wordt ondertekend. Het verslag wordt aan alle betrokkenen bezorgd. Indien het overleg niet tot het gewenste resultaat leidt, kan er binnen een periode van 20 kalenderdagen een formele klacht worden ingediend bij de pedagogisch directeur van Katholiek Onderwijs Vlaanderen, Guimardstraat 1, 1040 Brussel.

De pedagogisch directeur van Katholiek Onderwijs Vlaanderen bezorgt de klacht zo snel mogelijk aan de persoon die bevoegd is om eventuele verdere stappen in het kader van het Decreet Rechtspositie te ondernemen.